

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента
«Успішні стратегії психосоціальної підтримки у закладі освіти»

Шифр за навчальним планом: ВВ2.2
освітньої програми Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня бакалавр

II курс, 4-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 3		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традиційні.</i> 4. Інноваційні: <i>проектні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i>
Загальна кількість годин - 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
20	4	
Практичні заняття:		
16	8	
Лабораторні заняття:		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
3	-	
Самостійна робота:		
51	78	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
1/2	1/6	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 3 - самостійна робота: 4		Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>
Мова навчання - українська		

Предметом вивчення освітнього компоненту є засоби надання психосоціальної підтримки молодших школярів у закладі освіти, поглибити та розширити знання майбутніх вчителів з теорії та практики психології надзвичайних ситуацій, ефективних стратегій психосоціальної підтримки розвитку та навчання молодших школярів в умовах надзвичайних ситуацій.

Міждисциплінарні зв'язки: даний освітній компонент враховує попередню підготовку студентів із фахових дисциплін: освітній компонент «Успішні стратегії психосоціальної підтримки молодших школярів у закладі освіти» враховує попередню підготовку студентів із навчальних курсів: «Психологія», «Педагогіка», «Анатомія, фізіологія дітей з основами генетики та валеології» та забезпечує базу для проходження практик.

Мета вивчення вибіркового освітнього компоненту – забезпечити оволодіння студентами спеціальності «Початкова освіта» необхідним обсягом фахових компетенцій відповідно до професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти».

Основними завданнями вивчення вибіркового освітнього компоненту є: формування готовності майбутніх учителів-початківців до психосоціальної підтримки розвитку та навчання учнів молодшого шкільного віку, забезпечення їхнього благополуччя в закладі освіти в умовах надзвичайних ситуацій.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Інтегральна компетентність:

Здатність студента самостійно і комплексно здійснювати трудові функції вчителя початкових класів, розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі початкової освіти із застосуванням сучасних досягнень педагогіки та інших наук з розумінням відповідальності за свої дії.

№	Результати навчання	Компетентності
1.	ПР-02 Управляти професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, здійснювати спостереження та інтерпретацію соціальних явищ; аналізувати їх зв'язок з різними напрямками фахової діяльності; критично оцінювати та аналізувати інформацію, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах в царині своєї професії.	ЗК-3. Здатність забезпечувати якісне виконання роботи вчителя початкових класів, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби. СК-6. Здатність організувати освітній процес в початковій школі, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій як цілісну систему формування особистості дитини молодшого шкільного віку у взаємозв'язку всіх його компонентів (мети і завдань, чинників впливу, закономірностей і принципів, методів, прийомів, засобів, форм навчання і виховання, діагностики й корекції результатів).
2.	ПР-07 Здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. Планувати динаміку розгортання змісту освітніх галузей та професійний саморозвиток вчителя.	
3.	ПР 12 Застосовувати в педагогічній діяльності методи та прийоми навчання, ефективні інноваційні підходи у роботі з молодшими школярами, як в стандартних, так і в нестандартних ситуаціях освітнього процесу, також реалізовувати міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей початкової школи. Узагальнювати власний педагогічний досвід, оцінюючи результативність застосування навчальних матеріалів для учнів, системи уроків, методичних рекомендацій з використання сучасного досвіду організації освітнього процесу Нової української школи.	СК-10. Здатність впроваджувати в професійно педагогічній діяльності сучасні програми з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів початкової освіти; різних категорій дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі.
4.	ПР-14 Створювати умови формування в учнів навичок цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність, забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.	

III. Тематичний план освітнього компоненту

На вивчення освітнього компоненту відводиться 3 кредити ЄКТС - 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Семінарські	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Семінарські	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Благополуччя і навчання учнів молодшого шкільного віку: дієві інструменти підтримки											
1	Тема 1.1 Створення безпечного освітнього середовища.	6	4	2		8	2	2			14
2.	Тема 1.2. Вплив стресу на благополуччя та навчання учнів молодшого шкільного віку.	4	2	2		10	2		2		16
Змістовий модуль 2. Благополуччя молодших школярів: практика психосоціальної підтримки											
3	Тема 2.1. Психосоціальна підтримка учнів молодшого шкільного віку	6	4	2		10	2		2		16
4.	Тема 2.2. Психолого-педагогічні основи підтримки позитивної поведінки учнів молодшого шкільного віку Психосоціальна підтримка учнів молодшого шкільного віку	14	6	6	2	13	4	2	2		16
5.	Тема 2.3. Розвиток соціально-емоційних навичок та умінь подолання стресу.	9	4	4	1	10	2		2		16
Разом: 90 год.		39	20	16	3	51	12	4	8	-	78

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовий модуль 1. Благополуччя і навчання учнів молодшого шкільного віку: дієві інструменти підтримки.

Тема 1.1. Створення безпечного освітнього середовища. Розуміння поняття «безпечне середовище» та шляхи його створення. Вплив надзвичайних ситуацій на розвиток, навчання та благополуччя молодшого школяра. Ознайомлення з особливостями створення передбачуваного, структурованого, ігрового та емоційно безпечного освітнього середовища для учнів молодшого шкільного віку.

Тема 1.2. Вплив стресу на благополуччя та навчання учнів молодшого шкільного віку. Аспекти благополуччя дитини та дорослого. Вікові індикатори стресу. Роль психосоціального благополуччя в житті дитини. Ознайомлення з спектром реакції учнів молодшого шкільного віку, батьків/опікунів, педагогів на стрес, життєві труднощі (за віком, часом прояву тощо); розуміння того як стрес впливає на благополуччя учнів молодшого шкільного віку; створення фізичного та психологічного освітнього середовища шляхом прийомів психосоціальної підтримки.

Змістовий модуль 2. Благополуччя молодших школярів: практика психосоціальної підтримки.

Тема 2.1. Психосоціальна підтримка учнів молодшого шкільного віку. Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка. Етика психосоціальної підтримки. Види та рівні психосоціальної підтримки.

Тема 2.2. Психолого-педагогічні основи підтримки позитивної поведінки учнів молодшого шкільного віку. Чинники успішного розвитку та навчання учнів молодшого шкільного віку в умовах надзвичайних ситуацій. Стратегія підтримки позитивної поведінки молодших школярів у закладі освіти. Розвиток копінг-стратегій та соціально-емоційних умінь.

Тема 2.3. Розвиток соціально-емоційних навичок та умінь подолання стресу. Усвідомлення значення соціально-емоційних навичок для підтримки благополуччя учнів молодшого шкільного віку. Фасилітувати активності, спрямовані на розвиток соціально-емоційних навичок.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форми виконання/звітності
Модуль 1. Благополуччя і навчання учнів молодшого шкільного віку: дієві інструменти підтримки.			
1.1	Тема 1.1. Створення безпечного освітнього середовища	Складання словничок термінів: «благополуччя», «психологічно безпечне середовище», «розвиток», «навчання», «психосоціальний розвиток», «психосоціальні потреби»,	Письмове повідомлення та презентація
1.2	Тема 1.1 Створення безпечного освітнього середовища.	Підготувати есе на тему: «Вплив надзвичайних ситуацій в Україні на благополуччя, розвиток та навчання дітей»	Письмове повідомлення

1.3	Тема 1.2. Вплив стресу на благополуччя та навчання учнів молодшого шкільного віку	Складання словничок термінів: «психічне здоров'я», «психосоціальна підтримка», «психосоціальне благополуччя», «психічні розлади».	Письмове повідомлення та презентація
Модуль 2. Благополуччя молодших школярів: практика психосоціальної підтримки.			
2.1	Тема 2.1. Психосоціальна підтримка учнів молодшого шкільного віку	Підготувати есе на тему: «Яку роль відіграють педагоги у підтримці психосоціального благополуччя дітей»	Презентація
2.2	Тема 2.1. Психосоціальна підтримка учнів молодшого шкільного віку	Скласти пам'ятку для вчителя «Етика психосоціальної підтримки учнів»	Презентація
2.3	Тема 2.2. Психолого-педагогічні основи підтримка позитивної поведінки учнів молодшого шкільного віку.	Підготувати есе на тему: «Як негативне формування дисциплінованості може впливати на дітей, особливо під час війни?»	Повідомлення
2.4	Тема 2.2 Психолого-педагогічні основи підтримка позитивної поведінки учнів молодшого шкільного віку.	Скласти пам'ятку щодо підтримки позитивної поведінки дитини.	Презентація
2.5	Тема 2.2. Психолого-педагогічні основи підтримка позитивної поведінки учнів молодшого шкільного віку.	Підготувати есе на тему: «Вплив стресу на креативний, соціальний, когнітивний. Емоційний і фізичний розвиток дитини»	Презентація
2.6	Тема 2.3. Розвиток соціально-емоційних навичок та уміння подолання стресу.	Підготувати реферат на тему: «Чинники успішного розвитку та навчання дітей в умовах надзвичайних ситуацій»	Реферат
2.7.	Тема 2.3. Розвиток соціально-емоційних навичок та уміння подолання стресу.	Підготувати план підтримки дітей у закладі освіти.	Презентація

V. Контроль якості знань студентів

5.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

5.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Залік, 100 балів поточної успішності.

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1) Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації : методичний посібник для педагогів (2018). / С. Богданов, О. Залеська. К.: Пульсари.

2) GCPEA (2016). Що можуть зробити школи, щоб захистити себе від нападів та від використання у військових цілях. Рекомендації Глобальної коаліції на захист освітніх установ від нападів

3) IASC (2017). Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації.

4) Falk D. et al (2019). Landscape Review: Teacher Well-being in Low Resource, Crisis, and Conflict-affected Settings.

5) Teachers in Crisis Contexts Peer Coaching Pack (2018).

6) UNICEF (2022). How to recognize signs of distress in children. Common reactions to stress in children.

Допоміжні:

1. Накази та листи Міністерства освіти і науки України
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти». [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
3. Концепція Нова українська школа. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>
4. https://pidru4niki.com/81530/pedagogika/dilovodstvo_pochatkoviy_shkoli

Інформаційні ресурси:

5. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України.
6. <https://lib.udu.edu.ua/> – бібліотека УДУ імені Михайла Драгоманова.
7. <https://nus.org.ua/> - сайт НУШ.
8. <https://pidru4niki.com/pedagogika/> – сайт підручників з педагогіки.

VIII. Інформація про викладача

Викладач	МАТВИЄНКО ОЛЕНА ВАЛЕРІЇВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	професор кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки педагогічного факультету https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/pro-kafedru-pmpn#matviienko-ov
Електронна адреса	o.v.matviyenko@npu.edu.ua
Контактний телефон	м.т. +380672306136
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності. Політика ОК ґрунтується на засадах Положення «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>) Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Політика щодо відвідування. Під час вивчення ОК здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravyly-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhayla-drahomnaova>), відвідують заняття згідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедайннів і перескладання. Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання ОК відповідно до положення «Порядок організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів Українського державного університету імені Михайла Драгоманова», «Порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про організацію освітнього процесу у УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/administratyvno-upravlinskyi-personal/navchalno-metodychnyi-tsentr/navchalno-metodychnyi-tsentr#normatyvno-pravova-baza>).

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів у УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/administratyvno-upravlinskyi-personal/navchalno-metodychnyi-tsentr/navchalno-metodychnyi-tsentr#normatyvno-pravova-baza>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.